

סילבוס

שם הקורס:	משה, ולא דווקא רבנו
מספר הקורס:	126-1-0327
סטטוס:	שיעור בחירה סמסטר ב יום ד, 16-18
שם המרצה:	פרופ' יובל הררי
שעת קבלה:	יום ג, 15-16, בתיאום מראש

תיאור הקורס

הקורס יתמקד במסורות יהודיות על משה מן התנ"ך ועד שלהי העת העתיקה. תכליתו היא להפגיש את התלמידים עם מגוון מסורות המתארות את מנהיג העם ולעמוד על האופן שבו קבוצות יהודיות שונות עיצבו את דמותו כך שתשרת את דמותן שלהן ותקרין מסמכותה עליהן. סיפור עליית משה לשם קבלת התורה מזה, וכוחותיו הנסיים-מאגיים מזה, יעמדו במוקד הדיונים. במהלך הלימוד נתוודע לקורפוסים מגוונים בספרות העברית והיהודית בעת העתיקה, מקרא, ספרות חיצונית, ספרות יהודית-הלניסטית, ספרות חז"ל, ספרות הסוד הקדומה וספרות מאגית, ונקרא בהם על פי העניין.

פרשיות לימוד

- הקורפוסים היהודיים מן העת העתיקה והתקופה הביזנטית
- תורה – בחצר פרעה, על הים, במדבר, בנקרת הצור, במגיפה, על הר סיני
- ספרות יהודית הלניסטית – בין מצביא לפילוסוף בכתבי יחזקאל הטרגיקון, ארטפנוס ופילון מאלכסנדריה
- ספר היובלים – משה, השטן והתורה
- משה רבנו בספרות חז"ל – המטה הפלאי, קבלת התורה, כוח התפילה, פטירת משה
- ספרות ההיכלות והמרכבה – העלייה למרום והמלאכים
- משה אבי המכשפים – החרב המאגית של משה

דרישות אקדמיות והרכב הציון

- חובת נוכחות בשיעורים
- בחינה מסכמת – 100 אחוזים

ביבליוגרפיה

1. 'הופמן, סוגיות בביקורת המקרא, הוצאת האוניברסיטה המשודרת, תל אביב תשנ"ז, עמ' 56-9.
2. 'מילגרם, 'כישוף, מונותיאזם וטעויותיו של משה', בית מקרא לו (תשנ"א), עמ' 42-55.
3. 'גוטמן, הספרות היהודית ההלניסטית, ירושלים תשכ"ט, כרך ב, עמ' 9-69 (בעיקר 40-46 – חלום משה), (יחזקאל הטרגיקון); עמ' 109-135 (ארטפאנוס).
4. J. G. Gager, *Moses in Greco-Roman Paganism*, Nashville 1972, 134-161.
5. פילון האלכסנדרוני, כתבים (בעריכת סוזן דניאל-נטף), כרך א, ירושלים 1986, עמ' 203-212 (הקדמה לעל חיי משה).
6. כ' ורמן, הספרות האפוקליפטית בימי הבית השני (הוצ' האוניברסיטה המשודרת), תשס"ג, עמ' 76-83 ('ספר היובלים').
7. כ' ורמן, "התורה והתעודה" הכתובה על הלוחות, תרביץ 68 (תשנ"ט), עמ' 473-492.
8. ד' פלוסר, יוספוס פלביוס, ספריית אוניברסיטה משודרת, תל אביב 1985, עמ' 9-31, 50-60.
9. D. Runnalls, 'Moses' Ethiopian Campaign', *Journal for the Study of Judaism* 14/2, (1983), pp. 135-156.
10. איתי מרינברג-מיליקובסקי, לא ידענו מה היה לו: ספרות ומשמעות באגדה התלמודית, רמת גן תשע"ו.

11. J. P. Schulz, 'Angelic Opposition to the Ascension of Moses and the Revelation of the Law', *Jewish Quarterly Review* 61 (1970/71), 282-307
12. גדעון בוהק, 'היכלות גנוזים: לקראת שחזור חיבור לא ידוע מגניזת קהיר', תרביץ פב (תשע"ד), עמ' 446-407.
13. רחל אליאור, 'ייחודה של התופעה הדתית בספרות ההיכלות: דמות האל והרחבת גבולות ההשגה', בתוך: 'י' דן (עורך), המיסטיקה היהודית הקדומה (מחקרי ירושלים במחשבת ישראל כרך ו/א-ב, תשמ"ז), עמ' 64-13.
14. 'י' הררי, חרבא דמשה: מהדורה חדשה ומחקר, עמ' 76-51 (מבוא).